

Žarko Milenić

AUT CEZAR

LICA:

CEZAR, 50

996, 30

1013, 30

1014

1015 25

1016

1017

ČLANICA, 25

SEKRETAR, 30

ČISTAČICA, 50

Podrum. Vlažni, ispucali zidovi. Desno je stari ormar. Na sredini okrugli sto.

PRVI PRIZOR

996 vadi najgornju ladicu ormara. Stavlja je na sto. Vadi prvi dosije. Pregledava ga uz pomoć baterijske lampe koju drži u lijevoj ruci. Vrata se škripeći otvaraju. Proviruje 1013. Pali svjetlo. 996 se trgne. Brzo donosi ladicu do ormara. Pokušava da je vrati tamo gdje je bila. Ne uspijeva. Ladicica pada na pod. Dosijeji se rasipaju.

996: U pi...!

1013: Uhvatio sam lopova! Drž'te ga!

996 (okrene se, spazi 1013-og, s olakšanjem) A, to si ti...

1013: Da, to sam ja.

996: Šta čekaš? Pomozi mi da složim ove dosije!

1013 (prelistavajući dosije koji je ostao na stolu) Ja? To je tebi ispalo!

996: Opet zaboravljaš da se starijem članu valja obraćati sa "vi"!

1013: Stariji sam ja od tebe. Čak pet mjeseci!

996: Ovdje, u društvu, stariji je onaj član čiji je broj manji!

1013: Ne moraš to stalno da ponavljaš kao papagaj!

996: Ponavljam ti, ponavljam, a ti opet "ti" pa "ti"!... Hajde, sagni dupe i složi!

1013 podiže ladicu i vraća je na mjesto.

996: Hej, a dosijee?!

1013 opet vadi ladicu, saginje se i slaže dosijee.

996: Gledaj da ih složiš po redu!

1013 (slažući): Ovo je nabacano zbrda-zdola!

996: Nije nabacano već rasuto. Složi od 1 do 100.

1013: Ovdje ima i većih brojeva...

996: Dobro, dobro... Složi kako bilo. Mogao bi neko i da naiđe.

1013 ustaje sa složenom ladicom i vraća je na mjesto.

996: Kako si ušao?

1013: Kroz vrata. Bila su otvorena.

996: Baš sam budala! Zaboravio sam da ih zaključam.

1013: Zašto bi ih zaključavao? Članovi smo istog društva! Ne bismo trebali da imamo tajni!

996: Ne bismo trebali, osim ako se sastanu dva člana različitog statusa. Postoje redovni, dopisni i počasni članovi...

1013: A ti... Pardon... Vi ste?

996: Ja sam član predsjedništva našeg društva!

1013: Zašto ste njuškali? Poslao vas predsjednik?

996: Upravo tako!

1013: Koliko je meni poznato, ključ ove priostorij čuva predsjednik lično i nikome ga ne daje. Čak ni članovima predsjedništva... Otkud vam ključ?

996: To je društvena tajna!

1013: Da pogađam?... Tražili ste Cezarov dosije?

Kratka pauza.

1013: I niste ga našli među prvih stotinu?

996: Zašto bi bio među prvih stotinu?

1013: Poznato mi je kako Cezar tvrdi da je broj jedan. To je nemoguće. Onda bi imao sto godina!... Svi se pitamo koji je on broj ustvari... Koliko si dosijea pregledao?

996: Samo jedan. Onda si me ti uplašio...

1013: Plaše se samo djeca. Dakle, radio si nešto zabranjeno? Nešto mimo znanja predsjednika?

996: Dobro, htio sam da provjerim da li je on zaista broj jedan. Utvrdili smo da nije. Sad možemo da izađemo i zaključamo vrata!

1013: Nisi mi odgovorio na pitanje!

996: Koje pitanje?

1013: Odakle ti ključ?

996: Pozajmio mi ga predsjednik.

996: Lažeš! Ukrao si ga. Načinio otisak u vosku. Vratio ga u Cezarov džep onako kako si ga i uzeo. Dao si da se napravi duplikat! Je li tako?

Kratka pauza.

1013: Pošto nisi omiljen kod Cezara baš kao ni mi svi, našao si nekoga da ti pomogne. Koga?

Kratka pauza.

1013: Sekretara, naravno! Koga drugog!

Kratka pauza.

1013: Vas dvojca nešto imate u planu?... Šta?... Zavjeru?

996: Zanima me Cezarov dosije...

1013: Šta ima zanimljivo u njemu?

996: Ne znam. Pronaći će se.

1013: Ako ništa ne pronađete, šta ćete onda da uradite?

996: Nešto ćemo već da dodamo. Cilj ne bira sredstvo.

1013: A cilj je?

996: Da smijenimo Cezara!

1013: Ako ne pristane?

996: Cezar mora pasti!

1013: Ko bi ga naslijedio?

996: Vidjećemo.

1013: Ko je još u ovo umiješan osim vas dvojice?

996: Članica...

1013: Ona? Nikad ne bih pomislio!... A onaj kvartet?

996: I oni su ZA!

1013: Primete li i mene?

996: Primamo.

1013: Stojim vam na raspolaganju!

996: Onda se prihvati posla. Uzmi drugu ladicu. Ja ću da nastavim sa prvom...

Vade ladice i stavljaju ih na sto. Pregledavaju. Vrta zaškripe. Trgnu se. Ulazi Članica.

ČLANICA (s vrata): Šta vas dvojica radite?! Zašto je upaljeno svjetlo?!

1013 prekida posao.

996 (ne prekidajući): Vidiš i sama. Mogla si i ranije da dođeš pa da prije završimo!

ČLANICA: Ne znam o čemu govorite!

996 (uspravlja se i predstavlja 1013-og) Ovo je broj 1031!

1013: 1013!

996 (pogledavši 1013-og): Izvinjavam se! (Članici) Ovo je naš novi član!

1013 (pružajući joj ruku): Drago mi je.

ČLANICA (ne prihvaća) Ona četvorica su noviji!

996: On je novi član naše zavjere. Sve sam mu ispričao.

ČLANICA: Pa ti nisi normalan., To se ne priča svakome!

996: Ionako sve zna.

ČLANICA: Ko mu je rekao?

996: Sam je sve prozreo. Želi da nam se pridruži.

ČLANICA: O tome ne možeš ti sam da odlučuješ, niti nas dvoje. To je stvar svih nas!

996: I ostali bi se sigurno složili.

ČLANICA: Otkud znaš?

996: Možda i ne bi, ali nemamo izbora! On me zatekao ovdje i vidio šta radim...

ČLANICA: A ti si mu brže-bolje izlanuo i ono što nije vidio!

996: Bilo kako bilo, on je tu i sad nas je osmoro!

ČLANICA: Čak!

996: Čak.

ČLANICA (1013-0m): Kako to da ste naišli baš u ovo doba? Dok je brj 996 bio tu?

1013: Stanujem u blizini, gospođo.

ČLANICA: Gospođica.

1013: U blizini stanujem, gospođice.

996: Da ne gubimo vrijeme, prihvatimo se posla! (Članici) Uzmi neku drugu ladicu!

(zamračenje)

DRUGI PRIZOR

Svi čalnovi, osim Cezara, stoje u krugu oko strola. 996 je okrenut licem gledalištu. Desno od njega je 1013, lijevo Članica.

996: Htio sam da pišem istoriju nečega. Ismijavali su me jer nisam istoričar.

1013: Da li si probao da studiraš istoriju?

996 (prvo oklijeva): Nisam prošao na prijemnom ispitu.

Opšti smijeh.

996: Odlučio sam da napišem istoriju nekog društva. Da bih to mogao učlanio sam se u ovo društvo.

1013: Zašto baš u ovo?

996: Ostali nisu htjeli da me učlane.

1013: Zašto?

996: Jer su im godišnje članarine bile previsoke. Samo sam za ovu imao dovoljno para.

Opšti smijeh.

996: I za ovo sam jedva skupio. Prije toga sam htio da osnujem društvo u kome bih bio prtedsjednik i jedini član. Sam sebi bih plaćao članarinu.

Opšti smijeh.Pomiču se za jedno mjesto u smjeru kazaljke na satu.

ČLANICA: Htjela sam da se učlanim u muško društvo. I našla sam ga.

1013: Zašto baš u muško?

ČLANICA: Da bih bila ravnopravna s muškarcima.

1013: To me podsjetilo na priču o nekoj ljepotici koja je htjela da postane budistička sveštenica. Rekoše joj da bi njena ljepota samo stvarala probleme...

ČLANICA: Da li je odustala od te namjere?

1013: Nije. Spalila je svoje lice peglom i primili su je.

ČLANICA: Grozno! Ja to nikad ne bih učinila!

Pomiču se za jedno mjesto.

SEKRETAR: Dok nisam bio član ovog Društva bio sam niko i ništa. Kada sam se učlanio postao sam nečiji član.Neko i nešto. Stekao sam i titulu - član društva tog i tog! Čak sam dogurao do sekretara!

Pomiču se.

1014: Mi smo uvijek bili zajedno.Pohađali isti vrtić.Istu osnovnu školu, srednju...

1015: Poslije srednje nismo mogli da nađemo posao. Osjećali smo se beskorisnim. Odlučili smo da se bar na ovaj način aktiviramo.Da doprinesemo društvu...

Pomiču se.

1016: Sad niko ne može da kaže da smo beskorisni! Da ne doprinosimo! Da smo zgubidani...

Pomiču se.

1017: I mi smo članovi. Možete da vidite naše članske karte!

Pomiču se.

1013: Mene je učlanio moj otac.

ČLANICA: Zašto baš u ovo društvo?

1013: Ne znam. Nisam ga pitao... Možda zato što mu je bilo najbliže... Ili zato što za druga društva nije znao!

(Zamračenje)

TREĆI PRIZOR

Cezar sjedi u staroj glomaznoj fotelji koja je postavljena na sto. Lijevo od stola stoje 996, Članica, Sekretar i 1013. Desno su 1014, 1015, 1016 i 1017.

996 (s raširenim svitkom u ruci iz kojeg čita): Imam danas izvanrednu čast da treći put u ovoj godini dodijelim najveće priznanje našeg društva našem doživotnom predsjedniku i počasnom članu - drugu Cezaru!

Opšti aplauz.

996: Vi znate ko je naš Cezar. Ali nije naodmet da i ovaj put kažemo koju riječ o životu slavnog nam Cezara... Dakle, veliki Cezar je rođen na Božić ljeta gospodnjeg...

CEZAR: Šta lupetaš? Otkud Božić u ljeto?!

996: Izvinjavam se, dragi naš Cezare. (nastavlja da čita) Veliki Cezar je rođen zime gospodnje hiljadu devesto...

CEZAR: To nije bitno. Može dalje!

996: U zodijačkom znaku Lava...

CEZAR: Nije, već... Ali ne zvuči loše... A sad dosta (zijeve) Ovako možeš do sutra. Pređi na ono glavno!

996: Koje slavni Cezare?

CEZAR: Kako koje? Pa na ono zašto ste i pozvani!

996: Aha... (pronađe to mjesto i čita) Na sjednici od...

CEZAR: Zaobidi!

996 (nakon što je umotao svitak) Predsjedništvo je donijelo odluku da se velikom Cezaru za izuzetne rezultate dodijeli lovorov vijenac!

Aplauz.

996: Po ličnoj želji velikog Cezara priznanje će da uruči naša Članica!

Članica prilazi stolu sa lovorovim vijence, na tacni od kartona. Cezar rukom da je znak kao da je odguruje. Članica i ostali su zbunjeni.

996: Veliki Cezar je odbio!

Aplauz. Članica se odmiče nekoliko koraka unazad. Gleda upitno Cezara. Cezar klimne glavom. Članica kreće naprijed. Zaustavlja se uz sami sto. Pruža Cezaru tacnu. Cezar ponavlja istu kretnju.

996: Veliki Cezar je i drugi put odbio!

Aplauz. Članica i Cezar ponavljaju iste kretnje.

996: Slavite našeg Cezar koji je i treći put odbio!

Aplauz.

Članica opet prilazi stolu. Pruža Cezaru tacnu. Cezar lakomo zgrabi vijenac i stavi ga na glavu.

Tacna pada na pod. Cezar ustaje, silazi sa stola i strastveno ljubi Članicu. Ona se otima. Cezar je pušta. Pljesak.

CEZAR: Sad idem gore na zakusku.

Cezar ustaje. Izlazi. Čuje se kako zaključava vrata.

Članovi se nijemo gledaju.

1014: Tri puta je odbio.

996: Kao pravi Cezar!

1015: Ali je četvrti put objeručke prihvatio!

1016: Znam ja te trikove!

1017 (996-om): Da li je tako i pravi i Cezar uradio?

996: Nije... Ustvari jest... Nisam siguran... Možda je tri puta odbio odjednom ili je odbio u tri navrata...

SEKRETAR: Ti si historičar. To bi trebao da znaš!

ČLANICA (996-om): Kako napreduje biografija?

996: Čija? Ovog ili onog Cezara?

ČLANICA: Zar pišeš obadvije istovremeno?

996: Pišem samo jednu. Biografiju koja bi zadovoljila i ovog i onog!

1013: Znači pišeš biografiju Gaja Julija Cezara?

ČLANICA: Ali pravi Cezar je mrtav. Ubijen!

SEKRETAR: I ovog ćemo!

ČLANICA: Tiše. Gore je. Može da nas čuje.

1014: Zar nije bilo para da se svi pogostimo, a ne samo on?

1015: Još moramo da ga čekamo da sve ono poždere!

1016: Koje slavlje kad se samo on gosti!

1017: Da nije bio onoliko gladan još bismo mu i hagiografiju morali da slušamo!

1014: A šta ti je to?

1015: Život sveca.

1016: Kojeg li sveca!

1017: Svetog vraga!

SEKRETAR: Kad vas već zanima, reći ću vam. Bilo jeza sve. Bila bi to skromna zakuska. Sad je ispala neskromna!

1014: On se ponaša kao da je jedini član našeg društva!

1015: A mi ovdje skapavamo od gladi!

1016: Dok on gore ždere! Ni kost da nam baci!

1017: Da sam znao da ću da gladujem, nikad se ne bih učlanio u ovo društvo!

SEKRETAR: Ja sam mislio da kupujem za sve.

ČLANICA: Opet!

SEKRETAR: Sav novac sam podogao!

ČLANICA: Opet!

SEKRETAR: Sad nam je saldo - nula!

ČLANICA: opet!

996 (Sekretaru): Odakle nam novac za zakusku?

SEKRETAR: Od novih članarina.

ČLANICA: Opet!

1014: Naše članarine!

1015: Platićemo za to!

1016: Čime kad je potrošio?

1015: Baš me briga. Hoću svoje pare nazad!

SEKRETAR: Pitam se kako će da namkne pare za iduću lovorijadu!

ČLANICA: Opet od naših članarina!

SEKRETAR: Ko je lud da se učlani u ovakvo društvo!

ČLANICA: Stari odlaze, novi dolaze!

1013: Zar nas nema više od osmoro?

996: Sedam članova i jedan član predsjedništva - ja.

SEKRETAR: Ne računajući Cezara.

1013 (996-om): Dakle, ti si predsjedništvo. Ti si mu dodijelio lovorov vijenac!

996: Morao sam. On je tako odlučio!

1013: A šta bi bilo da nisi?

996: Bilo bi strašno!

1013: Šta?

Kratka pauza.

1013: Bojiš ga se?

996: Puno!

Vrata zaškripe.

1014: Evo ga!

1015: Jebi ga!

1016: Evo ga, jebi ga!

1017: Jebi ga ti!

Cezar ulazi. Zijevea.

CEZAR: Prije no što se razidemo, imam prijedlog...

996: Usvaja se jednoglasno! Predsjedništvo ga je već usvojilo!

CEZAR: Mijenjam sekretara.

SEKRETAR: Zašto?

CEZAR: Nije odgovorajući.

996 (Cezaru) Zna li daktilografiju?

SEKRETAR: Znam!

996: Zna li stenografiju?

SEKRETAR: Znam!

996: Da li je završio ekonomsku školu?

SEKRETAR: Višu!

996: Šta onda nije u redu?

CEZAR: Ništa nije u redu. Trebam sekretaricu i gotovo!

ČLANICA: Sekretaricu?!

996: Samo vi izaberite, družo Cezare!

CEZAR: Nema tu šta da se bira. (uhvati Članicu za ruku, ona se pokušava otrgnuti, Cezar je vuče za sobom) Izadite svi da mogu zaključati vrata!

ČLANICA (dok je Cezar vuče)Ja ne znam daktilografiju! Ni stenografiju!... Završila sam samo osnovnu školu!... I to dovoljnim uspjehom!... Ako je to uspjeh!...

Svi izlaze osim Cezara i Članice koji stoje kraj vrata. Izlaze i njih dvoje. Dok vrata škripe i čuje se okretaj ključa, Članica ponavlja zadnji monolog.

(zamračenje)

ČETVRTI PRIZOR

Svi osim Cezara preturaju po dosijeima na stolu. Na zidu visi nevješto izrađen crtež Cezara sa tri lovorova vijenca na glavi. Članovi gledaju sliku.

1014: Što ga naslika, serem mu se na posao!

1015: Nova slika, novi vijenac.

1016: Skinuo dva, a stavio tri.

1017: Kao Brežnjev. Dao da mu štampaju treće izdanje sabranih djela samo zato da bi se na fotografiji vidjelo da je dobio i treći put Orden narodnog heroja!

1014: Ako je dobio tri vijenca, zašto nosi samo jedan?

1015: Budalo, ko još nosi na glavi tri vijenca?!

1016: Ni pravi Cezar nije nosio više od jednoga!

1017: Nije on ni dobio tri već samo jedan vijenac. Tri puta gledamo kako mu dajemo isti vijenac!

996: Dosta blebetanja! Nismo zato došli. I to noću!

1013: Ovo je krajnji bezobrazluk! Šta on misli? Da je ona njegovo vlasništvo!

996: Svi smo mi njegovo vlasništvo.

SEKRETAR: Ja više nisam!

996 (četvorici): Šta je? Ima li ili nema?

1014: Nema.

1015: Kao da ga nikad nije ni bilo.

1016: Mora da ga je sklonio.

1017: Ali zašto?

SEKRETAR: Ako ga nikada nije ni bilo, onda se nikada nije učlanio u naše društvo. Nije naš član!

996: Nemoguće. Biće da ga je sakrio. Kad sam ga zamolio za njegov dosije radi pisanja biografije, rekao je da mi ne treba. Da pišem po ugledu na onog drugog Cezara.

SEKRETAR: Biće da je sam sakrio svoj dosije. Zašto? Šta u njemu ima da drugi ne smiju znati?

1013: Nedostaju i drugi dosijeji. Priličan broj. Ko su ti ljudi?

996: Nije važno. Njih više nema u društvu.

1013: Mogli bismo da ih potražimo. Da dobijemo neke podatke...

996: Baš me briga za strance!

SEKRETAR: Nisu to stranci. Bili su naši članovi.

996: Bili su. Više nisu.

1013: Da ih on nije izbacio?

996: Zašto bi ih izbacio ako su plaćali članarinu?

1013: Koju on ne plaća! (Kratka pauza) Ko zna jesu li i živi!

SEKRETAR: Mene više brine jedan drugi dosije...

996: Ako ovdje nema njegovog dosijea, to ne znači da ne plaća članarinu!

1013: Čijeg?

SEKRETAR: Jednog člana koji je još uvijek tu. Broja 1013!

1013 (trgne se, zbunjen je): Nemoguće! Ko je pretraživao zadnju ladicu?

SEKRETAR: Ja... Ovdje su dosijei broja 1012 i ove četvorice (baci pogleda na četvorku) Tvog nema!

1013: Kako nema? Mora biti! Pretražite ponovo!

996: Ne deri se. Čuće te on. Ko zna da li spava!

Četvorka vraća ladice u ormar.

996: Šta će biti sa njom?

SEKRETAR: Šta će biti, već je bilo. Žao mi je.

996: Možda to i nije tako loše...

SEKRETAR: Šta?

996: ... što je sa Cezarom. Kasnije će nam dati informacije...

SEKRETAR: Kakve?

996: ... o Cezaru. Koja mu je slaba tačka.

SEKRETAR: I šta onda?

996: Kako šta? Aut, Cezar! Napolje iz društva!

SEKRETAR: Kad bi to tako lako bilo!... I ja sam bio sa njim. I ja ti mogu dati informacije. Želiš li da ih čuješ?

Kratka pauza.

SEKRETAR: Nema ih. Cezar nema slabih tačaka. Nikad ga nećemo ukloniti iz društva!

(zamračenje)

PETI PRIZOR

1013 pregledava dosijee iz jedne ladice na stolu baterijskom lampom.

Vrata zaškripe. Svjetlo se pali. 1013 se trgne. Uplašen, gleda u vrata. Prilazi Članica.

1013: O, to si ti!

ČLANICA: A koga si drugog očekivao? Cezara?

1013 joj priđe bliže. Ona se odmače.

1013: Kako si uspjela da pobjegneš?

ČLANICA: Šta te briga!... Ali ću da odem prije no što uspiješ da mu dojavliš!

1013: Kome? Šta?

ČLANICA: Ne pravi se lud! Cezaru, naravno... Gdje sam!... Reci mu da me nikad neće pronaći! (zajeca) Razumiješ? Nikad!

1013: Zašto bih ja to govorio Cezaru? Ja s njim ne govorim. Ja ga mrzim kao i vi svi!

ČLANICA: Lažeš, špijune!... Misliš da ne znam... Znam ja sve! Od početka!

1013: Šta znaš?

ČLANICA: 996 je zaključavao vrata za sobom. Uvijek je bio oprezan. Znam je da Sekretar i ja imamo ključeve ove prostorije... I ti ih imaš. I to ne duplikat već original. Pozajmio ti ga Cezar!

Kratka pauza.

ČLANICA: Lagao si da stanuješ u blizini... Ili si stvarno u blizini?... Po zadatku... Stanuješ sa Cezarom. Spavaš sa Cezarom. Ti si Cezarov ljubavnik!... Bio si to prije mene!... Sad si ljubomoran!

Kratka pauza.

ČLANICA: I šta sada hoćeš? Sad kad Cezar sve zna? Sad će da nas smakne!... Ali ja ću svima da kažem!

Kratka pauza.

ČLANICA: A šta sad tražiš?

1013: Moj dosije. Cezar ga je uklonio.

ČLANICA: Šta će ti ti tvoj dodije? On ga zna napamet!

1013: Ne znam. Nije ovdje.

ČLANICA: Ti si ga sam uklonio! Da ga ne pronađemo!

1013: Ako sam ga uklonio, zašto bih ga sad tražio?

ČLANICA: Ko značiji dosije ti tražiš. Možda moj?

1013: Nema ni tvoga!

ČLANICA: Kako nema? Bio je tu!

1013: Ni Sekretarovog, ni broja 996, ni dosijea četvorke... Svi smo ispisani. Otpisani!

(zamračenje)

ŠESTI PRIZOR

Cezar sjedi u fotelji. Ulaze svi članovi osim Članice.

Svi: Ave, Cezar!

Cezar klimne glavom, posmatra ih postrojene oko stola.

CEZAR: Kako vidim, niste na okupu.

996: Jesmo.

CEZAR: Kako vidim, odnosno ne vidim, nedostaje jedan član.

996: Koji?

CEZAR: Kako vidim, odnosno je ne vidim, nedostaje Članica...

996: Mislite na sekretaricu?

CEZAR: Naravno da mislim na sekretaricu. Gdje je?

996: Zar nije sa vama?

CEZAR: Kako vidim, odnosno je ne vidim, nije. Da je sa mnom, vidjeli biste je i vi, a ja sad ne bih pitao gdje je ona!...

Dakle, gdje je moja sekretarica?

996: Ja ne znam.

SEKRETAR: Ni ja.

Četvorka: Ni mi, takođe!

CEZAR: Niko ništa ne zna, a nje nema pa nema. Gdje ste je sakrili?

996: Zašto bismo je sakrili, veliki Cezare?

CEZAR: Otkud ja znam zašto! Svašta vama može da padne na pamet! Vo ste svi ljudi. Da ste pametni, ne biste se učlanili u ovo društvo!

996: Tako je, umni Cezare!

CEZAR: Zaveži!... A sad da ne gubimo vrijeme. Dok je ne uhvatim, poslužiću se ponovo mojim starim Sekretarom... I da znate, neće mi pobjeći. Svezaću ga i držati zatvorenog. Na vodi. I hljebu, ako ga bude bilo!

SEKRETAR: Neću!

Svi gledaju Sekretara začuđeno.

CEZAR: Šta si rekao?!

SEKRETAR: Rekao sam ono što sam rekao.

CEZAR: Ponovi!

SEKRETAR: Neću.

CEZAR: Da li nećeš da ponoviš ono što si rekao ili stvarno nećeš?

SEKRETAR: Neću.

CEZAR (Aplaudira): Bravo! Bravisimo! Bravurozno!... Jedan od šestorice. Jedan među kukavicama!... A, ne. I ona je hrabra. Ona je pobjegla... Da li je to hrabrost? (Sekretaru) Hoćeš li i ti da pobjegneš?

SEKRETAR: Hoću.

CEZAR: Tako je već bolje. To je napredak! Sa papagajskoj "neću" na hrabro "hoću"!... Dobro, da ne dužimo. (Sekretaru) Idemo. Znaš šta te čeka.

SEKRETAR: Znam.

CEZAR: Daj mi ruku.

SEKRETAR: Neću.

CEZAR: Opet!... Da nisi bolestan?

SEKRETAR: Nisam.

CEZAR: Onda šta čekaš?

SEKRETAR: Ne znam.

Cezar ga pomilova po obrazu.

CEZAR: Zaista nećeš? Sve bi bilo kao nekad. Obećavam ti...

SEKRETAR: Neću.

996: Ja hoću!

CEZAR: Šta ti hoćeš?

996: Da idem... S vama, voljeni Cezare.

CEZAR: Šta ćeš mi ti? Tebe nisam molio. Cezar moli koga moli.

Cezar ne voli da moli! (ostalima) A vi? molite li se vi?

Svi osim 1013-og i Sekretara: Molimo se!

CEZAR: Kome?

Isti: Bogu... Cezaru!

CEZAR: Onda se molite i dalje. Dobro je to...

Sekretar se sageo licem do zemlje kao da se moli.

CEZAR (zijeve): Umoran sam. Idme da spavam... Ne zaboravite da zaključate vrata za sobom.

Izlazi. Sekretar je i dalje sagnut. Vrata zaškripe.

996: Kako zna da imamo ključ?

1014: Možda ne zna.

1015: Posenilio je.

1016: Nije ni čudo.

1017: On je broj jedan!

(zamračenje)

SEDMI PRIZOR

Isti kao i u šestom prizoru. Sekretar i dalje kleči.

996: Situacija je sve gora. Ovako se više ne može. Nešto mora da se promijeni.

1013: Postoji samo jedno rješenje. Aut, Cezar! Ili Cezara ili ništa!

Posmatraju Sekretara.

996: Ostao je ovakav od sinoć. Šta da radimo sa njim?...Ne znam ni kako se zove. Njegovog dosijea nema. Ne znam gdje stanuje...

1013: Pokušajmo da ga podignemo. Negdje moramo da ga postavimo.

SEKRETAR:

Tek prođe jedna noć
kako ne poslušah Cezara.

O, bogovi moćni!

Sad molim sam,

proklet i ostavljen.

Zlohuda sudba me čeka!

1013: On je lud!

996: Može biti.

1014: I to samo zato...

1015:... što je onom gadu...

1015:... u oči rekao...

1017:... neću!

1013: Stavimo ga u fotelju.

996: Nipošto! To bi blo svetogrđe!

1013: Nisam znao da Cezar ima svetu guzicu!... Hajde, momci. Jedan za lijevu, drugi za desnu ruku. Treći za desnu, četvrti za lijevu nogu!

Četvorica ga poslušашe i posadiše Sekretara u fotelju.

996: Šta ćemo sad kad on vidi? Kuku nama!

1013: Ništa. Sad će i on morati da stoji kao i mi!

996: Ja s tim nemam veze! Nemojte slučajno mene pred njim da pominjete!

1013: Znači odustaješ od svega?

996: To nisam rekao.

1013: Onda idemo dalje. Cezara smo praktični skinuli s prijestolja. Još samo treba da ga pravno uklonimo!

996: Kako pravno? On je doživotni predsjednik!

1013: Treba da mu oduzmemo taj status.

996: To je nemoguće!

1013: Pogledaćemo u statut društva. Tamo sigurno piše...

996: Gdje ti je statut? Ja ga nikad nisam ni vidio, a kamoli pročitao!

1013: Znači gad je i satut uklonio. Kao i naše dosijee... Neko je statut morao da pročita!

996: Pročitao ga je Sekretar. Ali kakva korist! Ne vrijedi ni da ga je naučio napamet!

1013: Napisaćemo novi.

996: I da ga napišemo, ko će da ga verifikuje? Cezar sigurno neće!

10134: Moramo da izaberemo nbovog predsjednika. Da održimo skupštinu društva...

996: Otkako je Cezar predsjednik, niti jedna nije održana!

1013: To znači da je Cezaru odavno istekao mandat. Treba samo da se dogovorimo ko će da bude novi predsjednik.

996: Ja neću!

1013: A ja baš mislio da tebe predložim!

996: Neću dok je Cezar živ!

1013: A kad ne bude živ? Hoćeš li onda da pristaneš?

996: Hoću.

1013: Onda ga samo treba ubiti!

996: Cezara niko nemože da ubije. Cezar je besmrtn! Cezar je rođen prije naše ere! Cezar je broj jedan!

(zamaćenje)

OSMI PRIZOR

1013 stoji na stolu uz fotelju u kojoj sjedi Sekretar. Ostali su članovi, osim Cezara, oko stola.

1013: Biće lakše nego djetetu ukrasti karamelu! Kad Cezar dođe, skočićemo svi na njega. Nas je šest... Možda i sedam, a on sam... Nema izgleda!

Četvorica: Tako je!

1013 (1014-om) Ti ćeš da mu držiš lijevu ruku.

1014 klimne glavom.

1013 (1015-om) A ti desnu.

1015: Mogu li ja lijevu?

1014: Ne može!

1013: Zašto?

1015: Cezarova desna ruka je jača, a ja slabiji od njega! (upre prstom u 1014-og)

1013: Možeš.

1014: Ne može!

1013: Dogovorite se sami koju ćete ruku da uzmete. Meni je svejedno... (1016-om) A ti ćeš da mu držiš lijevu nogu.

1016 klimne glavom.

1013 (1017-om) A ti desnu.

1017: Malo sutra!

1013: Dogovorite se sami!

1017: Ja neću nogu. Hoću ruku, i to lijevu!

1014: Ja sam lijevu već rezervisao!

1013: Bacajte kocku!

Svađa. Zatim tučnjava.

1013: Eto s kim ja dižem revoluciju!

996 (1013-om): Vidim da ste se dogovorili za držanje. A ko će ga...?

1013: Šta?

996 pokaže rukom na vrat.

1013: Ja sam mislio da ste vi za to najpogodniji.

996: Ja? Zašto baš ja?

1013: Vi ste najstariji član.

996: Ja? Vi ste stariji od mene. Najmanje šest mjeseci!

1013: Samo pet... Ali mlađi sam član od vas. Vi ste se prije učlanili. Manji sam broj. Zato vam se i obraćam sa "vi"!

996: Nemojte, molim vas!

1013: Vi ste član predsjedništva.

996: Predsjedništvo više ne postoji.

1013: Postoji dok postoji i jedan član!

996: Jedan ko nijedan!

1013: Znači, nećete?

Kratka pauza.

1013: Kukavica ste!

Kratka pauza.

1013: Sad je vrijeme da budete junak!

996: Vi ste oduvijek bili hrabri. Budite to i sada!

1013: Ako vi to učinite, ući ćete u historiju. Samo vi!

996: Šta mi to vrijedi kada neću biti živ!

1013: Bićete besmrtni!

996: Hvala, ostavljam to vama. I vašim hrabrim pomagačima.

Četvorica leže bez svijesti.

1013 (gleda ih): Osvijesti će se.

Pauza.

1013: Dobro, ja ću to da učinim. Ali i vi morate za nešto da ga držite.

996: Držaću ga za uvo.

1013 (smijeh): Lijevo ili desno?

996: Može i za oba ako treba. Kad god su moji klali svinje uvijek sam ih držao za uši!

(zamračenje)

DEVETI PRIZOR

996 okreće ručnu brusilicu na stolu do Sekretara u fotelji. 1013 oštiri nož. Često prekida da bi isprobao oštrinu na dlakama nadlaktice.

SEKRETAR:

Cezar spava u oblacima,
a pacovi riju u podrumu.
Cezar je Cezar, a pacovi su pacovi
od postanka do nestanka.
Djeca se igraju revolucije,
a je li Cezar dizao?
Nije. Cezar je otac ovoga društva
i sve dok postoji Cezar
postojće i ovo društvo,
ako on to bud htio.

996: Da li je konačno oštar?

1013: Nije. Okreći dalje.

996: Ne mogu više. Boli me ruka! Zašto me neko od ove četvorice ne zamijeni?

1013: Ti si izabrao uši. To je najlakše. Oni moraju da čuvaju snagu za ruke i noge!

996: Da li je sada oštar?

1013: Nije. Kad budem mogao da skidam dlake, znaću da je dobro naoštren!

996: Kao da ćeš da ga obriješ ili samo da mu odrežeš uši!

1013: Moga bih usput i uši. Ali bojim se da bih ti pritom odrezao prste!

995: Čemu ovo oštrenje? Prosto si mogao da nabaviš najobičniju britvu!

996: Imam samo žilete. Od njih, priznaćeš, nikakve koristi! Kucanje na vrata. Prestaju da oštre. Gledaju u vrata. Vrata zaškripe i otvore se. Ulazi Cezar. Prestanu sa oštrenjem.

CEZAR: Ave, momci!

Svi osim Sekretara i 13: Ave, Caesar!

CEZAR: A gdje vam je ono drugo? Morituri te salutant?... Ili sam ja to trebao da kažem?

Kratka pauza.

CEZAR: Šta to radite, ako smijem da pitam?... Gdje je svinja?... Na šta ste se naoštrili?... Na zeca? U šumi?

Kratka pauza.

CEZAR: A ostalo? Korito? Vješalice? Vatra?

Kratka pauza.

Cezar prilazi 1013-om koji nijemo drži nož.

CEZAR: (pokazuje na nož) Dozvoljavaš?

1013 mu pruža nož. Cezar ga uzme i isproba na nadlaktici.

CEZAR: Ko britva! Ne morate više da ga oštrite!

Kratka pauza.

CEZAR: Vi namjeravate da se gostite, a mene ne zovete. Svoga predsjednika! Iza mojih leđa! Pa to nema smisla!

996: Ja sam rekao da vas pozovu, a oni...

CEZAR: A zašto da me zovu? Da bi me mogao povući za uši?

996 ga zaprepašteno pogleda.

CEZAR: I zidovi imaju uši, dragi moj! A te uši nije tako lako odrezati!... Na šta ti ja ličim? Na Van Goga?

996: To... to... Ja to, druže Cezare, nisam rekao!

CEZAR: Nisi, ali si predložio da mi se odsijeku uši. Da ne čujem šta pričate kad me nema.

Kratka pauza.

CEZAR: Daj mi ključ.

996: Koji ključ, družo Cezare?

CEZAR: Ne pravi se lud! Ključ od ove društvene prostorije!

996 vadi ključ iz džepa i daje ga Cezaru.

CEZAR: A sad ostali.

1013 predaje ključ.

996 (1013-om): Odakle tebi ključ?

CEZAR: On je bio moj špijun, glupane!... Bio, ali sada više nije... Otkazao mi poslušnost. Kao i onaj tamo ludak! (pokazuje na Sekretara)

SEKRETAR:

Jednom kad budem prah
sjetićeš se, Cezare
praha koji si gazio
i koji ćeš gaziti.

Sve nas nek raznese vjetar.

Budi kamen vječan, sam.

Zaboravi nas, bijedne,
koji ćemo da skončamo
na smetljištu istorije.

1014: Mi smo uvučeni u ovu prljavu igru.

1015: Ni nakraj pameti mi nije da koljemo zeca.

1016: Ni svinju.

1017: A kamoli našeg druga Cezara!

CEZAR: Dobro, vjerujem vam. Uzmite ključ od ovog idiota.

1014 vadi ključ iz džepa iz Sekretarovog džepa.

CEZAR: A sad ga izbacite iz moje fotelje!

Poslušajte. Vuku sekretara svaki za po je dnu ruku i nodu. Ali on se ne miče.

CEZAR: Šta je? Ne ide?

Četvorica: Neda se, snažni Cezare! Kao da je srastao guzicom za fotelju!

CEZAR: Onda ga izbacite zajedno s foteljom. Ionako je bila sva rasklimana.

Četvorica: Gdje da ga izbacimo?

CEZAR: Na smeće... Ne zaboravite i sto!

(zamračenje)

DESETI PRIZOR

Na zidu umjesto Cezarove slike visi crtež koji dočarava prozor s rešetkama. Na podu sjede okrenuti leđioma 1013 i 996. 996 gleda u vrata, dok na drugom kraju 1013 gleda u ispražnjen ormar.

Cezara unose 1014, 1015, 1016 i 1017 ns bolničkim nosilima. On pljesne rukama i oni ga spuštaju na sredinu scene.

CETAR (ustane): Ave, zatvorenici!

996 (ustane): Ave, Caesar! Morituri te salutant!

CEZAR: To mi se sviđa...

Kratka pauza.

CEZAR: Niste baš oduševljeni... Izgleda da vam i nije baš najbolje?... Ja ne mogu da vas razumijem. Nikad nisam bio u zatvoru! (smijeh) Kažu da je i zatvor za ljude. Da nije čovjek ko nije bio u zatvoru. Zar ja nisam čovjek?

Kratka pauza.

CEZAR: Ne smijete se?... Pokušaću da vas nasmijem... Neki naš naučnik, mislim hemičar, otišao na praksu u Rusiju. Ne znam u koji grad. Valjda u Moskvu. Sad ne znam da li je to bio neki seminar ili vježba... Nije važno... Dakle, tamo su nešto ekesperimentisali... U jednom trenutku naš čova koji odlično govori ruski izgovori riječ *člen*. Imao je na umu nekog člana iz

Mendeljevljevog periodnog sistema elemenata... Svi prisutni Rusi prasnuše u smijeh!...

Kratka pauza.

CEZAR: Zašto, pitate se vi... U ruskom jeziku riječ *člen* znači član. Ali u ruskom žargonu znači član našeg tijela. Jedan član našeg muškog tijela... Šta mislite koji? (grohotan smijeh)

Kratka pauza.

CEZAR: Pogodili ste! (smijeh)

1013 ga namršteno gleda.

CEZAR: Nije vam smiješno?

996 pokušava da se nasmije.

CEZAR: To je već malo bolje.

Kratka pauza.

CEZAR: A sad poslušajte ovo.... Neki naš naučnik, mislim fizičar, otišao na praksu u Ameriku. Ne znam u koji grad. Valjda u Njujork. Sad ne znam da li je to bio neki seminar ili vježba...Nije važno...Dakle, tamo su nešto ekesperimentisali... U jednom trenutku naš čova, koji odlično govori engleski, izgovori riječ *member*. Imao je na umu nekog člana iz Mendeljevljevog periodnog sistema elemenata... Svi prisutni Amerikanci prasnuše u smijeh!...

Kratka pauza.

CEZAR: Zašto, pitate se vi... U engleskom jeziku riječ *member* znači član. Ali u američkom slengu znači član našeg tijela. Jedan član našeg muškog tijela... Šta mislite koji? (grohotan smijeh)

Kratka pauza.

CEZAR: Ni to vam nije smiješno?...

996: Ja ne znam koji je čaln u pitanju, duhoviti Cezare.

CEZAR: Uvijek si bio budala!

Cezar legne u nosila.

Četvorica nose Cezara prema vratima.Prije no što su stigli do vrata, Cezar pljesne. Nosači stanu.

CEZAR: Momci, recite mi zašto me nosite. Do nedavno ste htjeli da pomognete mom ubici!

1014: Vi nam, bogati, Cezare, bacate mrvice sa vaše trpeze!

1015: Nisu to mrvice već mrve!

1016: Nisu to mrve već mrvetine!

1017: Dok ih ima, tu smo!

Cezar pljesne. Izlaze. Vrata zaškripe. Okretaj ključa u bravi.

(zamračenje)

JEDANAESTI PRIZOR

Donose Cezara. Spuštaju nosila. U Cezarovom krilu je magnetofon. Cezar ustaje. 996 stoji. 1013 sjedi i gleda u ormar.

996: Ave, Caesar! Morituri te salutant!

CEZAR: Bravo! U pravo vrijeme i na pravom mjestu!

Cezar odlazi do ormara. Posmatra 1013-og koji i dalje bulji u ormar.

Cezar pljesne 1014 odlazi do vrata. 1015 stane ispred slike sa rešetkama. 1016 stane naspram 1015-og okrenut leđima gledalištu. 1017 stane uz ormar nasuprot Cezaru. Sva četvorica posmatraju 996-og koji stoji u sredini.

1014: Ja sam sudija slavnog Cezarovog suda! (nakloni se)

1015: A ja tužilac! (nakloni se)

1016: Ja, branilac! (nakloni se)

1017: Porota! (nakloni se)

1014: Vi ste, broju 996 optuženi za pokušaj atentata na druga Cezara!

996 (drhtećim glasom): To mora da je neka zabuna! (pokazuje rukom na 1013-og) To je on htio da učini! I učinio bi da mene nije bilo!

1015 odlazi do Cezara koji mu predaje magnetofon. 1015 se vraća na svoje mjesto. Uključuje magnetofon.

Glas 996-og: To nisam reklao.

1015 isključi magnetofon.

1015: To je vaš glas, zar ne?

996: Glas je moj. A gdje je glas kolovođe? (pokazuje na 1013.og) Zašto ne sudite njemu?

1014: Možda drugi put. Sada sudimo vama!

996: To je nepravda!

1014: Cezar zna samo za pravdu!

1015 uključuje magnetofon.

Glas 996-og: Hoću!

1015: Da li je to vaš glas?

996: Jeste.

1013: Da li ste svjesni svoje krivice?

996: Nijedan sud me ne može da osudi za iskaze "To nisam rekao" i "Hoću"... U tome nema ništa kompromitirajuće. Zašto niste snimili i pitanja? To su samo bezazleni odgovori na otrovna pitanja broja 1013!

1015: Upravo vaše "hoću" vas tereti jer je to odgovor na pitanje: "Da li biste htjeli da budete predsjednik društva ako Cezar ne bi bio živ?"! Onaj koji je postavio vama takvo pitanje nije izrazio takvu želju... Dakle poričete li da ste željeli Cezarovu smrt? Da ste željeli da bude te novi predsjednik? Da ste rekli "Hoću"?

996: To sam rekao. Ali sam poslije dodao da je Cezar besmrtn. Prema tome, ja ne mogu biti Cezarov nasljednik! To niko ne može da bude. Cezar je zadnji Adam!

1015: Ali vi bi voljeli da budete predsjednik kad Cezar ne bi bio predsjednik!

996: Cezar je naš počasni i doživotni predsjednik!

1015: Ali pretpostavimo da ga netko smijeni. Vi bi onda kao član predsjedništva društva bili jedini kandidat za novog predsjednika. Poslije Cezara vi ste i najstariji član!

996: Cezar je nezamjenjiv!

1015: Ali svi ne misle tako.

996: Osdudimo one koji misle drugačije!

1015: Svima ne možemo da sudimo.

996 (upre prstom u 1013-og): Pobunjenicima možemo!

1015: Zašto ste učestvovali u zavjeri protiv Cezara?

996: Nisam.

1015 pritisne magnetofon.

Glas broja 996: "To nisam rekao".

1015: Rekli ste da ne odustajete od učestvovanja u zavjeri protiv Cezara!

996: To nisam rekao.

1015 pritisne ponovo. Isti glas i ista rečenica.

1015: Zar tvrdite da ovo nije vaš glas?

996: Glas je moj ali kao što ste čuli ja nisam rekao da ću učestvovati u zavjeri. Rekao sam "to nisam rekao".

1015: Šta nite rekli? Da niste rekli da nećete učestvovati u zavjeri, odmosno da ćete odustati od zavjere. Dakle, rekli ste ovo!

Pritisne.

Glas 996-og: Hoću!

996: Kad sam rekao da "nisam rekao" znači da nisam rekao ništa. Ni da ni ne.

1015: Znači da vas nije zanimalo šta će biti sa Cezarom?

996: To nisam rekao.

1015: A šta ste rekli?

996: Da je Cezar besmrtan. Ja ću da umrem sutra, vi prekosutra, a Cezar - nikad!

1015: To ste već rekli... Vi, dakle, poričete učešće u zavjeri?

996: Poričem.

1015: Ako volite Cezara zašto niste spriječili zavjeru?

996: Nije bilo potrebno. Cezara niko ne može da ubije. Može se samo pokušati...

1015: I pokušaj ubistva se kažnjava. Zašto niste spriječili pokušaj ubistva? Zašto niste javili Cezaru?

996: Nije bilo potrebno.

1015: Zašto?

996: Cezar je znao šta će da se dogodi. On sve čuje i sve vidi!

1015: To je tačno. Ali Cezaru bi ipak bilo drago da ste mu javili. Time bi dokazali svoju lojalnost... Ovako ste ga iznevjerili!

Kratka pauza.

1015 pritisne dugme.

Glas 996-og: Držaću ga za uvo.

1015: Vidimo da ste pristali da učestvujete u ubistvu druga Cezara. Da pomognete njegovim ubicama!

996: Ja sam odbio da ubijem diva Cezara!

1015: Ali ste ga htjeli držati ga za uši.

996: Za nešto sam morao.

1015: Zašto ste morali?

996: Jer smo se tako dogovorili.

1015: Ko se dogovorio?

996: Svi članovi. Što većina odluči mora da se uradi.

1015: Predsjedništvo donosi odluke u društvu. Dakle, samo vi.

996: Predjedništvo biraju svi članovi. Ono je podređeno cjelokupnom članstvu.

1015: Ali Predsjedništvo ne mora da donosi zločinačke odluke!

996: Ja sam znao da će to da završi neuspjehom. Protiv Cezara se ne može boriti. Niti pravno ni oružjem!

15 pritiska dugme.

Glas 996-og: Da li je konačno oštar?

1015: Nestrpljivi ste da se nož što prije naoštiri. Da se što prije Cezaru prereže grkljan!

996: To je bilo moje zavatlavanje broja 1013. Znao sam da to ništa ne vrijedi. Cezar je kao puž koji hoda po oštirci brijača neozlijeđen. Cezar je fakir koji spava na bodljama!

1015: Okretali ste brusilo!

699: Natjerali su me! Jeste li to snimili?

1015: Nemam više pitanja.

1014: Dobro. A sad riječ ima branitelj!

1016 (uz naklon): Slavni sude. Za razliku od mog kolege tužioca, nemam nikakve materijalne dokaze, te ne mogu da pravoljano branim mog klijenta... Stoga molim slavni sud da ga oslobodi optužbe ako nije kriv ili, ako je kriv, osudi na blagu kaznu, a možda i na najstrožiju ako smatra da je moj klijent to zaslužio.

996: Kako to? A gdje je ostali dio trake? Gdje je ono sve što sam govorio o Cezaru?... Ne može to tako! Tužiocu su dali magnetofon, a braniocu nisu!... Kakav je ovo sud?!

1014 (lupi čekićem o sto): Mir u sudnici!... Dužnost mi je da objasnim optuženom stanje stvari... Drug Cezar je prisluškivao razgovor optuženog. Ali moram da kažem da je njegov magnetofon podešen da snima samo ono loše što se govori o Cezaru!

996: Ako već ne snima magnetofon, snimate vi.

1014: Ja? Ne razumijem. Koji to mi?

996: Vi, Svjedoci.

1014: Koliko je meni poznato vi nemate niti jednog svjedoka.

996: Svjedoci ste vas četvorica!

1014: Koja četvorica?

996: Pa vi koji izgiravate sudiju, tužioca, branioca i jednočlanu porotu! Ustvari vi ste brojevi 1014, 1015, 1016 i 1017!

1014: Šta vi tu lupetatte? Ja vas prvi put u životu vidim!

996: Ma šta mi napriča!

1014: Vi vrijeđate časni Cezarov sud!

1015: Ovo porota mora da uzme u obzir!

1017: Svakako.

1014: Dajem riječ velikom Cezaru. Salušajmo ga! Slijedi govor za carske uši!

Svi osim 1013-og gledaju u Cezara. Cezar digne ruku.Svi plješču osim broja 1013.

Četvorica: Živio Cezar!

CEZAR: Iako su me svi uvjeravali da ovdje moja riječ nije nužna te da štedim grlo za neku bolju priliku, osjećam se dužnim da dam izjavu, koja ni u kojem slučaju nije odbrana već pouka kako za sadašnje tako i za buduće članstvo našeg društva...

Svi plješču osim broja 1013.

CEZAR: Kritika je uvijek dobrodošla kao je dobronamjerna i konstruktivna, što se za našeg zavjerenika ne bi moglo reći... On tvrdi da sam rasipnik!

996: To nisam rekao!

CEZAR: Tišina dok ja govorim!

1014 prilazi 996-om i stavlja mu flaster na usta.

Cezar prilazi crtežu na zidu. Skida ga i okreće na drugu stranu. Vraća sliku na zid. To je opet Cezarov portret sa tri vijenca.

CEZAR: Poštovana poroto, pogledajte ovo... Šta vidite?

1017: Veliki portret velikog Cezara!

CEZAR: Kakav je to portret?

1017: Portret iz anfasa!

CEZAR: Kojom tehnikom je rađen?

1017: Ugljenom.

CEZAR: Tačno. Portret velikog Cezara rađen je običnim ugljenom. Da li je to Cezar zaslužio?

1017: Nije!

CEZAR: Tačno. Veliki Cezar je zaslužio više. Zaslužio je ne ugljani već uljani portret!

1017: Tako je!

CEZAR: Pogledaj, poštovano poroto, ko je autor ovog nazovi portreta.

1017 (prilazi, razgleda crtež) Nema potpisa...

CEZAR: Tačno. Portret je radio neki anonimus, prošlog ljeta, na moru. Uzgred, portret sam platio iz svoga džepa!

Aplauz.

CEZAR: Da li je to rasipništvo?

1017: Naravno da nije!

CEZAR: Tačno. Veliki Cezar je zaslužio da mu portret radi neko isto tako velik i to o trošku društva!

1017: Tako je!

Četvorica: Živio veliki Cezar!

CEZAR: Ja nikad nisam mislio samo na sebe. Zavjerenik želi da me okrivi da se odajem raskoši...

996 mumlja.

CEZAR: Okrivljuje me da živim u prostorijski sa televizorom i čime sve ne. On koji nikad gore nije bio!

996 mumlja.

CEZAR: Tvrdi da je ta prostorija čista, svijetla i prozirna, dok on i svi vi trunute u vlažnom podrumu!

Četvorica zvižde.

CEZAR: Mora da vam bude jasno da bolje prostorije nismo mogli da dobijemo. Poklonjenom konju ne gledaju se zubi. Mnoga društva nemaju ni vlastite prostorije. Mi imamo sreću što nismo neko podzemno društvo!

Aplauz.

CEZAR: A što ja stanujem gore kao predsjednik takav je običaj u svim društvima. Tako piše u našem statutu, a statut je za nas zakon!... Ni ja neću gore vječno da ostanem. Kad mi istekne mandat, neko od vas će da me zamijeni. Svi ćemo da se izredamo... Ali moram da vam kažem da misliti za druge nije nimalo lako.

1017: Živio veliki Cezar!

CEZAR: I šta ja to tako silno imam gore? Samo jedan krevet, jedan sto, nekoliko stolica i jedan televizor, i to crno bijeli. Najstariji model. Lampaš! Televizor koji od silnih obaveza nestignem ni da pogledam!

Četvorica: Kupićemo vam novi! U boji!

Cezar okreće sliku. Sad se opet vide rešetke.

CEZAR: I ovu sliku koristim racionalno. Neko drugi bi upotrijebio dva papira!

1017: Živio skromni Cezar!

Ostala trojica: Živio!

CEZAR: Svaki vođa mora da oprašta i da voli sovje podanike... Ja sam mogao, čim sam prvi put saznao za zavjeru, ovog otpadnika da odstranim iz našeg društva, ali sam cijelo vrijeme gajio nadu da će se on promijeniti i da neće da utiče na druge... Kad sam uvidio da je zaglibio, morao sam tome da stanem na kraj.

1017: Tako je!

CEZAR: Veliki Cezar ne spava u oblacima gluh i slijep za svoju djecu. On bdije nad vama i šalje vam anđele čuvare da vas pouče šta i kako treba činiti. Ako treba, on će sam i da siđe kako ne biste pomislili da ga nema!

Četvorica: Slava tebi, o Cezare!

CEZAR: Dozvoljava li slavni sud da postavim osuđeniku nekoliko pitanja?

1014: Svakako! (skida flaster 996-om)

CEZAR: Zašto si prekopavao po dosijeima kad sam ti to zabranio?

996: I drugi su to radili.

CEZAR: Ti si ih nagovorio! Priznaj!

996: Priznajem.

CEZAR (okrene palac na dole)Neka porota odluči!

1017: Kriv je!

996 (klekne pred Cezarom, obgrli mu koljena)Milost!

CEZAR (odgurne ga): Dobro. Uvijek sam bio milostiv. Nemojte da ga kratite za glavu već samo za uši!

996 (pokrijuje uši rukama): Milost! Moje uši!

1014 navuče kapuljaču kakvu nose dželatati. Cezar mu daje isti nož koji je uzeo od 1013-og.

1014 (isprobava na nadlanici.) Ko britva!... Nemamo sveštenika. Ko se javlja?

17: Evo ja ću... Samo nemam raspelo...

CEZAR: Nije bitno.

1017 prilazi 996-om koji kleči.

1017 (nacrtu u vazduhu krst): Pokaj se sine moj!

996: Kajem se... Ali što su vam krive moje uši?

1015 i 1016 podižu 996-og. Svaki ga vuče za po jedno uvo.

Cezar diže ruku.

1014 (klimne glavom, odmjerava očima uši, Cezaru): Koje ću prvo?

CEZAR: Meni je svejedno (996-om) Biraj koje prvo da siječe. Lijevo ili desno?

996 plače.

CEZAR: Jesi li ti gluv? Još uvijek imaš uši i čuješ na njih!

996: Lijevo...

CEZAR: Zašto baš lijevo?

996: Na desno bolje čujem.

CEZAR: Kao da će ti desno ostati!

996: Ali imaću ga duže od lijevog.

CEZAR (1014-om): Odsijeci mu prvo desno!

1014: Zašto kad je tražio da mu se prvo odreže lijevo?

CEZAR: Manje će da čuje sopstvenu dernjavu poslije desnog!

1014 prinosi 996-om nož uz desno uvo.

1013 naglo ustaje. Prilazi. Stane između 1014-og i 996-og.

1013: Dosta!

Svi se trgoše.

1015 (Cezaru): Šta sad ovaj hoće?

1013: Gubite se!

Svi su zbunjeni. 996 iskoristi nepažnju, istrgne se i potrči prema vratima..

1013: Napolje iz mog zatvora!

1014: Njegovog? Zar ovo sve nije Cezarovo?

Cezar legne u nosila. Pljesne. Četvrorica ga iznose.

(zamračenje)

DVANAESTI PRIZOR

1013. sjedi odsutno na ormaru koji je položen na pod. Gleda u zid.

Cezara donose na nosilima. On spava. Oni zastanu na sredini scene. Spuste nosila.

1014: Kog ga đavola donosimo kad nije rekao da ga donesemo!

1015: A šta da radimo s njim? Zaspao je poslije ručka kao i uvijek. Trebao je da se probudi u pet kao i uvijek, a već je šest, a on se ne budi!

1016: Napio se pa zaspao. U posljednje vrijeme sve više pije! Otkud mu samo tolike pare za piće?

1017: Od naših članarina.

1014: Kakvih članarina! To je smlatio samo za onu "skromnu zakusku" poslije trećeg vijenca!

1015: Ja mislim da on sve članarine svih dosadašnjih članova slaže na kjižicu i ždere kamate!

1016: Zar i od pokojnika?

1015: Naravno. Njima noovac više ne treba. Više ni ne jedu ni ne piju!

1014: Nismo trebali da ga donosimo. Mogli smo da ga ostavimo gore da se naspava.

1015: U ovo vrijeme uvijek obilazi zatvorenika.

1016: Da, ali sam otključava vrta.

1017: Ovaj put to očito nije u stanju. Zato sam to morao ja da učinim. Morao sam da uzmem ključ iz njegovog džepa. Kako bismo drugačije ušli!

1013(okrene se prema njima, ali i dalje sjedi): Napolje, ljigavci!

Ustuknuše. Zbunjeni. Pogledavaju se.

1014: Čuješ li šta nam reče ovaj balavac? Da smo ljigavci!

1015: Hej, mali, ti tako s nama, a mi imamo Cezarov ključ!

1016: Hoćeš da te pustimo?

1017 (vadi iz džepa ključ i pokazuje ga): Vidi ga!

1013: Gubite se!

1014: Ova je lud! Nudim mu slobodu, a on nas vrijeđa i tjera!

1015: Nije on lud već mi. Bolje je njemu nego nama!

1016: Zašto bi mu bilo bolje?

1017: Još pitaš! Da ga pustimo, šta bi radio napolju?... Vani nema posla, nema stana, nema hljeba ni igara!... A šta mu unutra fali? I ja bih volio da budem u takvom zatvoru! Još ne mora ko mi da nosi ovu mrcinu!

1014: Jebem ti ovakav život! Jebem ti ovakvo društvo! Dok mi teglimo, ovaj mali spava! Ovaj stari spava!...

1016: I to na našim nosilima. Od naših članarina. Nit je bolestan, nit je šta slomio. Samo je pijan!

1016: A gore spava na krevetu!

1017: Dok se mi valjamo po podu!

Zbacuju Cezara sa nosila. Cezar se prevrne na stomak. Udaraju ga nogama.

(zamračenje)

ČETRNAESTI PRIZOR

Cezar spava na podu. 1013 spava na ormaru. Vrata zaškripe. Ulaze četvorica.

1014: Hej, stari se još nije probudio!

1015: A mi se prepali da će doći po nas i vratiti nam milo za drago!

1016: Sad mi ježao što ga jače nisam šutnuo!

1017: Nije ni mogao da izađe kad je ključ kod mene!

1014 (1013-om): Hej, mali! (1013 otvori oči) Ne ljuti se zbog nezvanog gosta!

1015: Znam da smrdi, ali nismo mi za to krivi!

1016: Ko ga je tjerao da se opija!

1017: Naučno je dokazano da je zadah neugodan, ali neškodljiv po zdravlje!

1013 se diže i sjeda njima okrenut leđima. Ispusti vjetar. Četvorica začepi nos rukama.

1014: Koja kultura!

1015: Mogao si da izađeš van i to obaviš!

1016: Kako će da izađe iz zatvora?

1017: Ja bih mu dao ključ!

1014 (odlazi do lijevog ugla) Nisam znao da naš dragi zatvorenik ima i društvo!

1015: Kakvo društvo?

1016: Ne lupetaj!

1017: Ja ništa ne vidim!

1014: Dodite da vidite pauka! Čeka u mreži. Vreba žrtvu!
Ostal trojica prilaze. Gledaju.

1015: Kakvu žrtvu vreba?

1016: Evo jedne mušice! Uplela se u mrežu!

1017: Sad je pečena!

1014: Otkud ti znaš? Kladam se da će se izvući!

1015: Evo da neće!

1016: Evo da hoće!

1017: Evo da neće!

1014: Da imam nešto, kladio bih se.

1015: Evo dajem Cezara!

1016: A ja 1013-og!

1017: A ja Članicu!

1014: Ona više nije s nama.

1015: Ali je još uvijek naš član (1015-om) Ti meni Članicu, ja tebi Cezara!

1017: Nisam lud!

1014: To sa paukom mi je odnekud poznato (zamisli se) Pa da, o tome sam čitao još u čitanci za osnovnu školu. Neku priču o nekakvim partizanima u nekakvoj ćeliji... I tamo je bio pauk. I tamo je bila mušica... Onaj pauk je imao krst na leđima... (zagleda) Ima li ovaj?

1015: Nema. Ovo je običan, vanstranački pauk!

1014: Onaj tamo je bio fašista... (zamišljeno) Ali, imao je običan krst, a ne kukasti... A mušica je valjda bila komunista.

Mislim da je bila crvene boje... Postoje li crvene mušice?... Ali to nije ni bitno. Bitna je samo priča... Pauk je imao mušicu u šakama i malo je trebalo da je popapa... Ali ona se izvukla! Prosto da ne povjeruješ! Upetljala se u mrežu pa se otpetljala!

1015: Dešava se i to.

1016: Gluposti!

1017: Toga ima samo u pričama!

1014: A kad je zbrisala, oni partizani odahnuše. Kao da im je komesar zbrisao iz tamnice!

1015: Budale! Umjesto da im bude krivo!... Da sam ja napisao tu priču, sve bi bilo obrnuto... Mušica je fašista ili pošast, a pauk je naprosto o pauk. Da nema pauka, ne bi moglo da se živi od mušica!

1016: Da nema vjetra, pauci bi nebo premrežili!

1017: Da nema gravitacije, vjetar bi nas oduvao!

1014: A šta je bilo sa našom mušicom i paukom?

1015: Ovo nije priča, ovo je život.

1016: Čapio ju je i sad je na miru papa!

1017: Prijatno, kume!

Cezar se diže.

CEZAR: Šta vi muve bez glave, ovdje radite? Gdje su moja nosila?

1014: Tu su , mili Cezare. Kao i uvijek.

1015: Izvolite uzjahati!

1016: Dok ste vi spavali, mi smo se malo zabavljali.

1017: Gledali smo kako pauk papa mušicu.

CETAR: Koj pauk? Koju mušicu?

1014 (pokazuje): Ovaj tu...

1015: Kad već nema hljeba, ima igara!

1016: Volio bih da sam pauk.

1017: Ništa ne radi. Samo spava u mreži. Kad se probudi, čeka ga mušica.

1014: I to živa!

1015: Znete li da pauk neće da jede krepane, poturene, muve?
 1016: To vam je veliki gospodin!
 1017: Kao i vi, veliki Cezare!
 Cezar zgazi pauka.
 1014: Niste to trebali činiti!
 1015: Kažu da je to grijeh!
 1016: Jeste. I ja sam čuo, mada nisam praznovjeran!
 1017: Duše mrtvih nastanjuju se u paucima. Upravo ste zgazili jednu!
 CEZAR: Ne serite! Nosite me gore, duše prodane!

(zamračenje)

ČETRNAESTI PRIZOR

Donose Cezara na nosilima. Ispred njega korača Članica. Jede komad hljeba.
 Cezar pljesne. Spuštaju ga.
 1013 ustane sa ormara. Iznenadeno posmatra Članicu.
 CEZAR (nakon što je ustao): Dovedi smo ti dragu.
 Pauza.
 CEZAR (nosačima): Gdje ste je našli?
 1014: Vidjeli smo je kroz prozor.
 1015: Tu, ispred zgrade.
 1016: Prebiralala je po kantama za smeće.
 1017: Ko zna od kada nije jela.
 CEZAR: Tako joj i treba kad bježi od Cezara!
 Pauza.
 CEZAR (Članici): Da li ti je sada bolje?
 Članica prestaje da jede.
 CEZAR: Kako ti prija moj hljeb?
 Članica baca hljeb.
 CEZAR: Nezahvalnice!... Opet ću da te otjeram! Umrijećeš od gladi!

Članica mu pljune u lice.

1014: Kakva drskost!

1015: Nažderala se i sad pljuje!

1016: Biće opet gladna!

1017: Ujedaš ruku koja te hrani!

1014 (Cezaru): Da joj sudimo?

1015: Optužuje me za nezahvalnost, drskost, nekulturu...

1016: Niko za ovo neće moći da je odbrani!

1017: Kriva je!

1015: Izbacimo je iz društva!

1013: Ostavite je na miru!

Pauza.

Cezar sjedne u nosila. Legne.Četvorica zauzmu mjesta. Odnose ga.

1014 (u pokretu): Opet!

1015: Šta mu je on da ga sluša?

1016: Kao da ga se boji!

1017: Ovo je Cezar, a ono je ništa!

(zamračenje)

PETNAESTI PRIZOR

1013 i Članica sjede na ormaru svako na suprotnom kraju, okrenuti leđima. Ormar je na sredini scene.

ČLANICA: Nevjerovatno.

1013: Šta?

ČLANICA: Da Cezar nekog poslušša.

Kratka pauza.

ČLANICA: Šta si mu ti?

1013: Ja? ...Ništa. Šta bih mu bio? Njemu podređen član kao i svi mi.

ČLANICA: Ponašao se kao da je običan član, a ti broj jedan!

1013: Nema to veze sa mnom. Cezar je tako postupio jer se radi o tebi.

ČLANICA: O meni? Šta sam mu ja?

1013: Bila si njegova ljubavnica.

ČLANICA: Nikade nisanm bila njegova ljubvanica. Bila sam njegova sekretarica. Bolje reći - ropkinja! Radio je od mene šta je htio!

Kratka pauza.

ČLANICA: Grozno, zar ne?... I ti ime zbog oga mrziš!... I ja tebe. Jer si njegov špijun!

1013: Bio sam. Više nisam.

ČLANICA: Ali ipak si ga zadužio. Nisi poput broja 996 stradao u Cezarovim čistkama!

1013: Broj 996 nije stradao. Pobjegao je. Ne znam šta se s njim od tada događa. Možda je zbilja nastradao. Ali sigurno nije od Cezarove ruke.

ČLANICA: Lažeš. Cezaru nitko ne može da pobjegne!

1013: A ti? Zar mu ti nisi pobjegla?

ČLANICA: Ja?...To je bila čista sreća. Slučajnost. Izuzetak koji ne poriče pravilo... Vidiš, opet sam tu... Cezar me opet uhvatio. I broj 996 će opet da bude tu. Pronaći će i njega. Ako je živ...Bolje bi mu bilo da nije... Jedino, ako ga je pustio... Ako ga je na tvoj nagovor pustio!

1013: Nije ga pustio. Bio sam tu kada se to dogodilo. Cezar nije htio da ga pusti.

ČLANICA: Ali ti si i onda rekao kao i danas... (prodere se) Pustite ga na miru!

Kratka pauza.

ČLANICA: Rekao si, zar ne?

Kratka puza.

ČLANICA: Reci bar jednom istinu.

1013: Rekao sam da ga ostave na miru. Htjeli su da mu odrežu uši!... To nisam mogao da gledam!

ČLANICA: Bolje da je tebi. Ti si onaj koji je previše slušao!

Kratka pauza.

ČLANICA: I šta je dalje bilo?...Cezar je tada 996-og ostavio na miru. Da trune u zatvoru!

1013: Broj 696 je iskoristio njihovu nepažnju i naprosto pobjegao.

ČLANICA: Broj 696 je bio čovjek.

1013: Zašto kažeš *bio*? I sada je čovjek? Svi smo mi ljudi. Cezar nas je načinio brojevima!

ČLANICA: Ti nikad nisi bio čovjek. Nisi to nisi ni sada. Ti si kukavica!

Kratka pauza.

ČLANICA: Zašto se nisi borio? Odbranio jedinog člana našeg Predsjedništva od četvorice ljigavaca! Da si pri tome poginuo, poginuo bi kao čovjek. Iskupio bi se!

Kratka pauza.

ČLANICA: Rekao si da te u naše društvo učlanio tvoj otac?

1013: Da.

ČLANICA: Kad je to bilo?

1013: Kad sam rođen.

ČLANICA: Onda ti nisi broj 1013!

1013: Nisam...

ČLANICA: Koji si onda broj?

1013: Ja nisam broj.

ČLANICA: Ko ti je otac?

Kratka puza.

ČLANICA: Ti si mali Cezar, zar ne?

Kratka puaza.

ČLANICA: Mrzim te.

1013: A ja tebe volim.

(zamračenje)

ŠESNAESTI PRIZOR

Cezara donose nanosilima. Cezar pljesne. Stanu i spuštaju ga. On ustaje. 1013 i Članica jedanako sjede i ne obraćaju pažnju na pridošlice.

CEZAR: Kako čujem ovdje neko nekog voli?

Kratka pauza.

CEZAR: Ili ja ne čujem dobro?

1014: Ja ti rekoh da on više ni nečuje dobro.

1015: Ostario je...

1016: Posenilio...

1017: Nije za prepoznati.

CEZAR (1013-om): Čestitam na izboru!

Pruž a ruku. 1013 ne prihvata.

1014: Koji crni izbor!

1015: Jedna jedina žena u članstvu!

1016: I nije neka ljepotica!

1017: Cezaru dosadila pa je drugom daje!

CEZAR (Članici): Čestitam!

Pruž a ruku. Članica ne prihvata.

1014: Šta je očekivao!

1015: Da će ga poljubiti u ruku!

1016: Da će je blagosloviti!

1017: Sigurno nosi Cezorovo kopile!

CEZAR: Kad se već volite može te se i vjeriti!

1014: Još jedan cirkus na pomolu!

1015: Hljeba i igara!

1016: Ovog puta samo igara!

1017: Posan cirkus!

CEZAR: Ja sam već star i davno je to bilo kad sam se vjerio...

Ako sam se ikad i vjerio... Da li se prsten daje na vjeridbi

ili na vjenčanju?... Nisam ponio prsten... Ovaj, prstenje... Ne

znam da li ide jedan ili dva... Ja nisam ponio ni jedan...

Donijeću ih na vjenčanje!... Pridite bliže, djeco moja!

Niko se ne miče.

Cezar priđe 1013. Položi mu ruku na čelo. Zatim priđe Članici. Isti gest. Vraća se na svoje mjesto kraj nosila.

CEZAR:Ovim vas proglašavam vjerenicima...Do smrti... Izvinjavam se... Proglašavam vas vjerenicima do vjenčanja! ... A sad se poljubite!

Niko se ne miče.

CEZAR:Ili se ljubi prilikom vjenčanja?... Ja se više ne sjećam... Možda se ljubi i pri vjeridbi i prilikom vjenčanja. Ako se ljubi poljubite se...

Kratka pauza.

CEZAR: Vi ste stidljivi... Ljubite se koliko god hoćete kad ja odem... I više... Radite šta god hoćete!

1014: Stari voajer!

1015: Razvratnik!

1016: Gledaće ih dok se tucaju!

1017: Zato ih je i vjerio!

(zamračenje)

SEDAMNAESTI PRIZOR

Vrata se otvaraju. Donose cezara. Iste kretnje. Njih dvoje jednako sjede.

Ulazi Čistačica s metlom.

ČISTAČICA: Hej, pacovi, šta vi tu radite?!

CEZAR (četvorici): Ko je ovu vješticu pustio unutra?

ČISTAČICA: Niko mene nije pustio. Čistila sam u ovoj zgradi koju redovno čistim.Čula dole glasove. Vrata su bila otključana...(pogleda Cezara) A ti, matori, ne vrijeđaj!

CEZAR: Baš si sad došla da čistiš. Briši, odavde! Ometaš nas u poslu!

ČISATAČICA: Uvijek sam se pitala kakvo je to društvo sa svega nekoliko članova. Još se sastajete u podrumu pored onakve

prostorije! Vi niste normalni! (Cezaru) Ti se stari sam gore širiš, a njih si potrpo u podrum ko da je uzbuna!

CEZAR: Šta te briga. Nama ovako odgovara!

ČISTAČICA: Znam da tebi odgovara!... Ovo ću da kažem direktoru Centra!

CEZAR: Hajde, čisti se odavde!

Čistačica lupi Cezar metlom po glavi.

ČISTAČICA: Ti si za sve kriv, stari seronjo!

CEZAR: Hej, vas četvorica, šta čekate? Izbacite ovu babuskaru!

ČISTAČICA (zamahne metlom na njih): Samo priđite, ako smijete! Oni pobjegoše.

CEZAR: Ja sam počasni i doživotni predsjednik ovog Društva i ne dozvoljavama da...

ČISTAČICA (tresne Cezara metlom po glavi): Ti si stari seronja i trebao bi da mi budeš zahvalan što čistim tvoja govna!... Cezar pobježe.

(zamračenje)

OSAMNAESTI PRIZOR

Donose Cezara.

CEZAR: Da li vam je dosadno?

Pauza.

CEZAR: Da vam ne bude dosadno, pobrinule su se moji papagaji (predstavlja četvoricu koji se naklone) i ja... O čemu se radi?... Svima vama je poznata moja odveć velika skromnost i štedljivost. Ovo drugo pogotovo... Nastojim da naše društvo štedi u svemu. Pa i na toaletnom papiru koji je, kao što vam je poznato, strahovito skup... Isprva sa mislio da je najbolja zamjena novinski papir. Ali mi, opet zbog štednje, godinama nismo pretplaćeni ni na jedan lisat. Nešto starih novina otprije odavno sam prodao kao sekundarnu sirovinu. Zbog te moje plemenite geste više stabala neće biti posječeno...

Četvorica plješču. Cezar se nakloni.

CEZAR: Hvala, hvala... A problem brisoguza riješio sam upotrebom starih rukopisa... Kakvih sad rukopisa, pitate se vi... Sigurno ne znate da se nekad naše društvo namjeravalo baviti i izdavačkom djelatnošću. Od toga se odustalo, jer nismo uspjeli da prikupimo materijalna sredstva... Tako se nakupilo podosta neobjavljenih rukopisa naših članova... Tek danas kad sam povukao vodu sjetih se vas, dragi moji članovi... Bacih pogled na posljednji, već načeti rukopis...

1013: Krasno. Sad možeš da pređeš na dosijee!

CEZAR: Na žalost ime autora nikad nećemo saznati. Ali nema sumnje da se radi o genijalnom pjesniku u što se i sami možete uvjeriti! (Okrene se četvorici, klimne glavom)

1014 (istupi i nakloni se)

Oj, Cezare, dična slika,
tebe voli malo i veliko.

Ti si uvijek na čelu nam bio
tri lovora dosad osvojio.

Ti si naše mirisavo cvijeće,
cijelo društvo za tobom se kreće!

Nakloni se. Cezar i ostala trojica plješču.

CEZAR: Bravo!

Istupi 1015. Isti pokreti kao 1014.

1015:

Druže Cezo, naš sveta kravo,
članovima dao si za pravo.
Nema više tlake ni pokore,
ni članova dole niti gore.
Član do člana idemo u kolo,
Oj, Cezare, ko te ne bi volo!

Nakloni se. Cezar i ostala trojica plješču.

CEZAR: Bravisimo!

1016: (kao prethodni)

Nema gladi, nema zime

dok nas čuva tvoje ime.
 Ti si slava, ti si dika,
 sveta slika i prilika.
 Zato žanji trud naš, mar -
 Da nam živi, živi Cezar!

Aplauz.

CEZAR: Bravurozno!

1017 istupi.

1013: Dosta!

1017: Sad je na mene red!

1013: Rekao sam - dosta!

CEZAR (pljesne): Idemo gore!

(zamračenje)

DEVETNAESTI PRIZOR

Kao početak prethodnog prozora.

CEZAR (Četvorici): Predstavite se.

1014: Ja sam matičar.

1015: A ja kum.

1016: Ja, djever.

10117: A Ja stari... Pa i nisam baš.. Mladi svat!

CEZAR: Onda možemo da počnemo. Priđite mladenci!

Ne miču se.

1014: Mislio sam da bar vjenčanje neće biti posno!

1015: Zašto nas je vukao ovamo?

1016: Nije on nas nikad vukao. Mi smo vukli njega!

1017: Vukao nas je za nos!

Kratka pauza.

CEZAR: Ovo su zbilja neki stidljivi mladenci!

Kratka pauza.

CEZAR (1014-om): Počni.

1014 : Brak je zajednica koja...

CEZAR: Skrati!

1014 (Članici): Uzimaš li ti, naša članice, člana broj 1013 za zakonitog muža?

Kratka pauza.

1014 (Cezaru): Šta sad da radim?

CEZAR: Pitaj još jednom. Možda nije čula.

1014 (glasnije): Uzimaš li ga za zakonitog muža?!

Kratka pauza.

1014 (Cezaru): Ona ne kaže ni da, ni...

ČLANICA: Ne!

1014 (Cezaru): Kaže "Ne"!

CEZAR: Kaže *ne*, a misli *da*!... Idemo dalje!

Članica se smije.

1014: Šta je smiješno?

Kratka pauza.

CEZAR: Kad je vjenčane normalno je da se smijemo. Nećemo valjda da plaćemo!

1014: Tako je. A sad?

CEZAR: Pitaj i mladoženju, glupane!

1014 (1013-om): Uzimaš li našu članicu za zakonitu suprugu?

Kratka pauza.

1014 (Cezaru): I ovaj ćuti.

CEZAR: Čujem... Ovaj, ne čujem... Glasnije! I ti i on govorite tiho!

1014: Uzimaš li je za ženu?!

1013: Kako da ne!

1014: Da li to znači *da* ili *ne*?

CEZAR: Naravno da znači *da*, blesane!

1014: Kako da ih vjenčam kad nismo sigurni da se slažu s time?

CEZAR: Kad ja kažem da se slažu onda se oboje slažu!

1014: Da li će se oni slagati ili ne slagati, to ćemo tek da vidimo. Još nisu ni vjenčani!

CEZAR: Onda ih vjenčaj, budalo!

1014: Dobro... Ovim vas...

CEZAR: Skrati!

1014: Vi ste muž i žena!

CEZAR: Tako je već bolje!

1014: Šta sad da radim?

CEZAR: Ti ništa. A oni će se, naravno, poljubiti.

1014: A prstenje?

CEZAR: Koje prstenje?

1014: Obećali ste im prstenje za vjenčanje.

CETAR: Zar sam obećao?

1015: Opet je zaboravio!

1016: Što obećaš, izvrši!

1017: Nikad ništa nemoj obećavati!

CEZAR: Može biti da sam i obećao. Ali ja prstenja nemam.

Kratka pauza.

CEZAR (zagleda se u ruku 1014-om): Ali vidim da ti imaš.

1014: To... To je prsten moje mame.

CEZAR: Zar si se mamom oženio?

1014: Ona je umrla.

CEZAR: Odlično. To znači da ti više ne treba!

1014: To je uspomena.

CEZAR: Ali ti se ne ženiš!

1014: Oženiću se.

CEZAR: Kupićeš drugi!

1014: Za vjenčanje su potrebne burme, a ne prsteni. I to dvije!

CEZAR: Misliš da ja ne gledam američke filmove. Muškarac kupuje

ženi prsten, i to samo jedan. I to s kamenom. Kao što je tvoj!

1014: Ovo nije nikakav kamen, već najjeftinija imitacija. I nije zlato!

CEZAR: Zašto ga onda nosiš?

1014: Rekao sam vam da je to uspomena na moju mamu!

CEZAR (uhvati 1014-og za ruku): Skidaj to!

1014 (otrgne ruku): Ne dolazi u obzir!

CEZAR: Šta si rekao?!

1014: Rekao sam da ne dolazi u obzir!

1015: Svaka čast, brate!

1016: Bilo je krajnje vrijeme!

1017: Gubimo se odavde!

Odlaze.

CEZAR: Stanite, robovi!

Izlaze.

CEZAR: Doći ćete vi opet!... Tražićete mrvice!... Ali će da bude kasno!

Pauza.

CEZAR (Članici i 1013-0m): Još ste mi samo vi ostali.

Njih dvoje ustaju i odlaze.

CEZAR: Zar i ti, sine moj?!

(zavjesa)